

Může ochrana velkých šelem způsobit ztrátu koncového predátora?

Velké suchozemské šelmy, mj. vlci nebo medvědi, hrají často klíčovou roli na konci potravního řetězce. Významný pokles počtu těchto druhů v důsledku pronásledování lidmi způsobil ztrátu diverzity v mnoha systémech. Přestože hodně velkých masožravců je v současnosti chráněno, je potřeba činit kompromisy kvůli politickému a ekonomickému nátlaku. Běžným kompromisem bývá povolení omezeného odstřelu.

V této studii se autoři ptají, zda velké šelmy, které se musí „dívat přes ramena“ lidem - lovcům, ještě vůbec pořád mají ten původní ekologický význam jakožto koncový predátor.

Využitelné výstupy:

- Zdá se, že člověk nemůže nahradit ekologický význam velkých šelem. Například odstřel kopytníků může částečně nahradit přímý demografický efekt predace, ale odstřel nemůže nahradit další, nepřímé vlivy (např. vliv na chování kořisti, využívání habitatu, vliv na společenstva rostlin), a taky se nezdařilo předejít nadměrné pastvě při přemnožení kopytníků.
- Stavění velkých šelem na konec potravního řetězce může podkopávat jejich ekologický význam – šelmy jsou pak více využívány a pronásledovány lidmi, což má dopady na jejich ekologickou funkčnost a evoluci. I když lov těchto šelem může mít kladný vliv na jejich vnímání veřejností, manageři ochrany přírody musí zvažovat kompromisy.
- Autoři článku předkládají několik doporučení, vyplývajících z ekologie velkých šelem. Je jasné, že musí být přizpůsobena různým specifikům daného druhu a zasazena do regionálního kontextu:
  - Stanovit jádrové zóny nebo velké rezervace, kde bude vyloučen odstřel daného druhu.
  - Regulace kopytníků nemůže nahradit nepřímé vlivy přirozené predace, proto v oblastech, kde je predace považována za nutnou, omezit odstřel a dát prostor přírodním interakcím a jejich ekologickým dopadům; alespoň v rozsáhlých chráněných územích nebo územích s menším vlivem člověka.
  - Zamezit nebo omezit lov trofejí velkých šelem.
  - Nastavit vyšší hranici a zvýšit selektivitu při zacílení na „problémová“ zvířata. Zacílení na zvěř určitého pohlaví a věku je možné u některých velkých kočkovitých s nápadným vzhledem, ne však u vlků nebo medvědů. Omezovat odstraňování mladých nebo migrujících druhů spíše než hlavních, dominantních, usedlých druhů (které mají nepřiměřené ekologické dopady).
  - Zvláštní péči věnovat při zacílení jedinců v chovné skupině. Vyhnout se zasahování do sociální struktury šelem žijících ve skupině tak, že bude zacíleno na solitární jedince, ne na členy skupiny.

Zdroj: Ordiz A., Bischof R., Swenson J.E. 2013. Saving large carnivores, but losing the apex predator? *Biological Conservation* 168: 128-133.

Zadal: Kateřina Dočkalová

URL zdroje: <https://forumochranyprirody.cz/muze-ochrana-velkych-selem-zpusobit-ztratu-koncoveho-predatora>